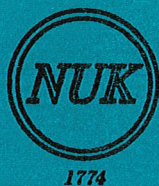

10

// 430306

Oktober 1997

ISSN 0353-9237

K NJIŽNIČARSKE
N OVICE

KNJIŽNIČARSKE NOVICE

7(1997)10

VSEBINA

Splošnoizobraževalne knjižnice	str. 1
Predstavljamo vam	str. 9
Mednarodna srečanja	str. 11
Mednarodni razpisi	str. 14
Nove publikacije	str. 15
Priloge	str. 18

Knjižničarske novice 7(1997)10. ISSN 0353-9237. Izdala: Narodna in univerzitetna knjižnica, INDOK center/knjižnica za bibliotekarstvo, 1001 Ljubljana, Turjaška. 1, p.p. 259. Urednik: Jelka Kastelic. Uredniški odbor: mag. Melita Ambrožič, Ivan Kanič. Naklada: 665 izvodov. Cena posamezne številke: 500 SIT. Knjižničarske novice lahko naročite za pol leta (januar-junij ali julij-december) ali za celo leto (januar-december). Naročila in odpovedi pošiljajte pisмено. Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje RS št. 23/179-92 z dne 16.3.1992 štejejo *Knjižničarske novice* med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3 Zakona o prometnem davku, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.

Naslov uredništva: NUK, Enota za razvoj knjižničarstva, za "Knjižničarske novice", Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah ali po elektronski pošti (NUK::JELA).

SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNE KNJIŽNICE

ŠE ZMERAJ KNJIŽNICE, ČEPRAV DRUGAČNE OZ. BOLJŠE

Ste že vprašali občane, kaj želijo ?

- Knjižnico (tudi na Internetu)
- Daljše roke izposoje
- Storitve na dom (telefon, fax, elektronska pošta, dostava in vračanje knjižničnega gradiva)
- Boljša dostopnost novosti
- Večjo izbiro vrst knjižničnega gradiva
- Daljšo odprtost
- Brezplačnost storitev
- Možnost kopiranja, pisanja in tiskanja
- 24 urno informacijsko službo
- Možnost uporabe elektronske pošte
- Boljše odgovore na referenčna vprašanja; takojšnjo, natančno, specialno, kratko (tiskanje, fotokopiranje), multimedijško informacijo
- Internet v vsaki knjižnici
- Udobne stole
- Prijazno knjižnično osebje
- Tudi glasbo po lastni izbiri
- Knjižničarjevo strokovno pomoč
- Dvigalo

Če še niste, naredite to sedaj !

Vedeti morate, kdo je vaš uporabnik in kaj želi. Občan pa mora vedeti, kaj lahko od vas pričakuje. Osnovno izhodišče za preživetje vašega javnega zavoda je prav uporabnikov pogled. Spo-

znajte ga, pogovarjajte se z občani (vodiči, smerokazi, knjiga vtisov in 24 ur odprti telefon za predloge, ideje, elektronska pošta, dopisovanje, ankete, okrogle mize, tribune). Povejte mu, da imate odgovor na njegovo vprašanje, da ga boste našli. Pokažite mu, da bo resničnost, pravilnost vaših odgovorov lahko preveril!

Postali boste središče lokalne skupnosti

- lokalno komunikacijsko središče
- lokalno informacijsko središče
- informacijski sodelavec lokalne uprave
- središče za vseživljenjsko učenje
- sprostitevno središče
- središče za lokalne aktivnosti
- raziskovalno središče
- referenčno središče

Vaša podoba se bo spremenila

Nič več ne bo obiskovalec ob vstopu v knjižnico zagledal najprej knjižno polico polno knjig, ampak najprej večje količine tematsko urejenega drobnega tiska in računalnike ter prijazen nasmeh knjižničarja. Vaša uspešnost se bo merila z merili kvalitete, kaj ste uporabniku ponudili, kako dolgo je čakal na želeno gradivo, informacijo, kdaj in pod kakšnimi pogoji jo je dobil. Poslovnik bo vaš najbolj vroč predmet razprave.

Vaš uporabnik se bo prav tako spremenil

Postal bo pogostejši obiskovalec. Vzel si bo več časa za obisk knjižnice. Ne bo želel plačati storitev. Postal bo zahteven. Ne bo se bal vprašati. Pričakoval bo odgovor na vsako vprašanje. Pričakoval bo kvalitetne in raznovrstne storitve. Sodeloval bo s

knjižničarji pri iskanju informacij in pri razvoju knjižnice.

Potrebujemo drugačne (ali samo boljše) knjižnice?

Zaradi potreb prebivalcev, ki so jih povzročile tudi knjižnice z boljšo in pestrejšo ponudbo, kar utemeljujemo lahko tudi s povečanjem:

- članstva
- obiska
- izposoje knjižničnega gradiva
- izposoje strokovnega knjižničnega gradiva
- izposoje neknjižnega gradiva
- medknjižnične izposoje
- števila kopij
- števila referenčnih vprašanj.

Zakaj?

Za uresničevanje človekovih pravic, demokracije v vsakem okolju, za večji gospodarski (zaposlovanje, poslovne informacije, upravne informacije), izobraževalni (osebnostno, poklicno, učenje na daljavo), kulturni (sprostitvev, interesne skupine) in socialni (pismenost, nezaposleni, enake možnosti za marginalne skupine) učinek delovanja knjižnice.

Ne pozabimo: Knjižnica je ogledalo družbe (okolja), družba (okolje) je ogledalo knjižnice. (12).

Kaj moramo in moremo storiti?

1. Izboljšati delovne pogoje knjižnic:

- povečati in funkcionalno (privlačno in udobno) preurediti prostor in ureditev gradiva v njem
- povečati prirast, količinsko in raznovrstno
- zaposliti dodatne delavce in poskrbeti za dopolnilno izobraževanje in motivacijo kadra

- računalniško in komunikacijsko opremo (cilj je informacija ne tehnologija)
- vodenje (strateško načrtovanje)
- količino in izvor denarja
- sodelovanje (druge knjižnice - "Ena knjižnica ni nobena, je le vhod v drugo" (12), lokalno upravo, službe socialnega, kulturnega, izobraževalnega, gospodarskega, naravovarstvenega idr. področij)

2. Izboljšati knjižnično storitev na celotnem območju:

- Načrtovati in realizirati kvalitetno in racionalno dostopnost knjižničnih virov in storitev na celotnem dogovorjenem (stalna izposojevališča, potujoče oblike, elektronsko, po telefonu in faxu dosegljive informacije).
- Internet v vsako knjižnico in vsako knjižnico na Internet! (Združuje različnost brez unificiranja. Ohranja identiteto. Premislimo, kaj bomo uvrstili, kako bomo predstavili knjižnico, gradivo, lokalne ali regionalne značilnosti. Za organiziranje ni nobene idealne poti, če pa ni nobene, ni idealno /12/).

3. Delati to, česar drugi ne delajo in to kar znamo mi bolje, hitreje in ceneje.

- Izboljšati dostopnost knjižničnega gradiva (izločanje, preureditev postavitev gradiva in označitev, posodobitev poslovnika - medknjižnična izposoja, rezervacija od doma, informacije in gradivo na dom, povezovanje in sodelovanje z drugimi knjižnicami, ustanovami ter službami, osebno svetovanje, izobraževanje uporabnikov; vodiči, navodila, opis področij).
- Izboljšati dostopnost podatkov o knjižničnem gradivu (preglednost, urejenost in dostopnost vseh vrst katalogov in drugih knjižničnih in-

formacijskih virov, povezovanje z referenčnimi službami drugih knjižnic, tudi elektronsko, po telefonu, faxu, pisno, izobraževanje uporabnikov za samostojno uporabo katalogov; tečaji, navodila, vodiči).

- Izboljšati dostopnost informacij iz gradiva (dopolnilna vsebinska obdelava knjižničnega gradiva; terciarni informacijski viri, osebno svetovanje, fotokopiranje, tiskanje, izobraževanje uporabnikov).
- Dopolniti dostopnost informacij iz ožjega in širšega okolja (elektronsko: povezava domačih strani, delitev baz podatkov in oblikovanje na mreži, pošta, diskusijske skupine, po telefonu in faxu dosegljivi lokalni in zunaj lokalne skupnosti dosegljivi informacijski viri; predstavljanje, poizvedovnje, svetovanje, izobraževanje uporabnikov).
- Razširiti ponudbo in storitve za posebne skupine prebivalcev (npr. zvočne knjige ali knjige z velikim tiskom namesto nasveta slabovidnemu, naj si nabavi očala).
- Nenehno obveščanje okolja o dejavnosti in novostih z natančnimi podatki, kaj za prebivalce lahko storite in kako dobro.
- Vrednotiti svoje storitve.

Vodilo za delovanje

- Knjižnica je vezni člen med izdelovalci (posredniki) gradiva in informacij in uporabniki v vsaki lokalni skupnosti.
- Izbira vire, ki so narejeni kjerkoli, po edinem kriteriju, da so v pomoč (nekomu) v lokalni skupnosti. Pridobiva informacije iz lokalne skupnosti, o lokalni skupnosti in vse, ki so v pomoč lokalni skupnosti.
- Informacijska referenčna služba si pri tem, tako kot pri pridobivanju,

pomaga tudi pri uporabi (služba za oblikovanje on-line, tiskanih in drugih baz podatkov) in razširjanju (služba za sprejemanje informacij za uporabnika) informacij s tehnologijo. Ta omogoča v lokalni mreži poizvedbe, dostop do lokalnih informacij, drugih baz podatkov in Interneta s svetovalnim in razlagalnim delom knjižničarja in uporabnikovim sodelovanjem, uporabo elektronske pošte, diskusijske skupine. Je sredstvo za to, da se dinamičen informacijski proces hitro prilagaja posameznikovim potrebam in željam, da je informacija tekoča, natančna, razumljiva, kvalitetna.

- Knjižničarji so (najprej) strokovnjaki za pridobivanje, organizacijo in predstavitev informacij (in šele nato zgodovinarji, slavisti ipd.) in se nenehno dopolnilno izobražujejo, zato da lahko sodelujejo pri izobraževanju drugih.

Model organiziranja knjižnice

Dober model upošteva različne tipe uporabnikov in njihove potrebe, npr.:

- prostor za srečevanje (blizu vhoda, za neformalna srečanja, tudi za neregistrirane uporabnike),
- prostor za raziskovanje (omogoča resno delo, uporabo raziskovalnega sistema, referenčnih virov, tudi multimedijskih in elektronskih),
- prostor za globalno informacijo (Internet čitalnica, lahko z osvežilno pijačo),
- prostor za tradicionalno čitalnico (predvsem tiskani viri),
- prostor za lokalne (občinske) informacije (blizu prostora za srečevanje) za politične in socialne potrebe prebivalcev,
- prostor za multimedijsko gradivo (različni mediji za uporabnike)

- potrebe po razvedrilu in izobraževanju in izdelovanju lastnih programov, del; za glasno in tiho uporabo),
- prostor za mladino (blizu multimedijskega prostora).

Poudarjanje aktualnosti

1. Model informacijske dejavnosti.

Vsakdanja pomoč

Zbirka drobnega tiska (prospekti, zloženke, lepaki, letaki, izrezki ipd.), nekaterih knjig, brošur in posameznih številčk revij, urejenih po geslih, oblikovanih kot pomoč posamezniku za samostojno iskanje odgovorov na vsakdanja vprašanja.

Npr.: splošno - komunikacije - promet - informatika, računalništvo - pravo - izobraževanje: starši, otroci - izobraževanje: šole - izobraževanje: tečaji - delo - nezaposleni - drobno gospodarstvo - denar - vlada - zdravje - otroci, družina - starejši - osebni stiki - sociala - posebna pomoč - dežurstva - potrošniške pravice - okolje - posebne skupine - sprostitev.

Gradivo je urejeno v škatlah, ki so označene z gesli in nekaj od tega, če ga le more knjižnica pridobiti, pa naj bo ponujeno na način "vzemite s sabo". Zbirka poudarja aktualnost delovanja knjižnice, je pa lahko tudi vodilo za uporabo drugih virov v knjižnici in zunaj nje. Knjižnica jo namenja mladini in odraslim. (Knjižnice v Essexu)

2. Model elektronsko posredovane lokalne informacije

Dostop do faktografskih, hitro najdljivih informacij z različnih področij življenja v lokalni skupnosti, servisov in služb.

Npr.: svetovalne službe - lokalna uprava - šport - društva - varstvo otrok - upokoјenci - občinske svetovalne

službe - šole - storitvene dejavnosti - kultura - klubi - prehrana ipd.

Informacija se lahko natisne. Iskanje je (z navodili) samostojno ali s pomočjo knjižničarja. (Knjižnice v Essexu)

3. Model oglaševanja v knjižnici

Tabla za pripenjanje uporabnikovih obvestil. Na različno obarvanih obrazcih uporabniki iščejo, podarjajo, prodajajo, prosijo, kupujejo, najemajo. Knjižnica obvešča, da ne prevzema nobenih odgovornosti za vsebino obvesti (vendar pregleduje). (Knjižnici v Bonu in Restonu)

4. Vroča tema

Npr. Razstavna polica: Danes vrnjene knjige

Razstavni pano: Kaj se dogaja pri nas: v knjižnici, v mestu

Prostor za sliko - nova pridobitev arto-teke

VIRI:

1. Davies, R.: Recent EU funded activities in the development of library information provision.- V: Infos 1997.- Jasna, 14.-17.april 1997. (Zbornik posvetovanja)
2. Novljan, S.: Slovenske splošno-izobraževalne knjižnice.- Lj.: Narodna in univerzitetna knjižnica, 1997.
3. Pettigrew, K. E. & A. Wilkinson: Control of community information: an analysis of roles. - The Library Quarterly 66(1996)4, str. 371.
4. Mackenzie Owen, J. S. & A. Wiercx: Knowledge models for networked library services.- Luxemburg: European commission, 1996.
5. Public Libraries and the Information Society.- Luxembourg : Commission of the European

- communities, 1996. (Zbornik posvetovanja)
6. Proceedings of the Workshop. The EC Libraries Programme and Innovation in Public Libraries.- Luxembourg: European Commission 11.-12.11.1993. (Zbornik posvetovanja)
 7. Finland's way to the information society – The National Strategy and its Implementation.- Helsinki: Ministry of Finance, 1996. (Tipkopis).
 8. The role of libraries in economic development.- Ljubljana: Sekcija za specialne knjižnice, 21-23.4.1997. (Posvetovanje)
 9. UNESCO Manifest o splošnih knjižnicah 1994.- Knjižničarske novice 5(1995)3. Priloga.
 10. Public Libraries Development Project.Regional Library program.- Danbury: Open Society Institute & Phare, 31.5.-1.6.1997. (Posvetovanje)
 11. Performance Measurement and Quality Management in Public Libraries.- Berlin: IFLA & Zentral- und Landesbibliothek, Berlin, 25.-28.8.1997. (Posvetovanje).
 12. Öffentliche Bibliotheken in einem neuem Europa.- Budimpešta: Institut Français&Goethe Institut, 25.-27.9.1997. (Posvetovanje)
 13. Ogledi knjižnic v Angliji, Nemčiji, ZDA.

Silva Novljan

Op.: Večina besedila je spremno gradivo za referat na mednarodnem posvetovanju Knjižnice-infomacijska središča, Bohinj, 22.-23.9.1997

LOKALNA BAZA ZA MLADOSTNIKE NA DOMAČI STRANI KNJIŽNICE OTONA ŽUPANČIČA

V mesecu septembru 1997 smo na domačo stran KOŽ (<http://sikoz.lj-oz.sik.si/>) postavili lokalno bazo za mladostnike, ki smo jo poimenovali *stran za mladež*. Projekt smo pripravili knjižničarji v Mestni knjižnici, ki je v okviru KOŽ zadolžena za delo z mladimi uporabniki. Baza je z vsebino podatkov namenjena dijakom s širšega področja Ljubljane, zaradi njene postavitve na internet pa je seveda dostopna vsem uporabnikom kjerkoli.

Stran za mladež smo razdelili na tri področja:

1. Izobraževanje (tuji jeziki; računalništvo; knjige, knjižnice; pomoč pri učenju; referati, domača branja, plonk listki)
2. Prosti čas (umetnost; moda; šport in rekreacija; potovanja)
3. Pomoč (centri za socialno delo; svetovalnice; droga; telefoni)

Znotraj področij so navedene ustrezne povezave na internetu in kratka pisna sporočila.

Predloge in pripombe lahko uporabniki sporočajo preko elektronske pošte ali pa kot odgovore na anonimni vprašalnik.

Vabimo vse knjižničarje, da si ogledajo novo Stran za mladež!

Simona Resman

BABICA IN DEDEK PRIPOVEDUJETA¹

Ob pripovedovanju in branju
se srečujejo otroci in starejši.

Organizacija združenih narodov je leta 1992 proglasila dan (1. oktober) in desetletje (1992 - 2001) starejših z namenom, da pospeši spreminjanje odnosa do starejših generacij.

Življenjska doba se podaljšuje. Demografske statistike tudi v Sloveniji kažejo na naraščanje deleža starejšega prebivalstva. Po zadnjem popisu leta 1991 je bilo 214.720 oseb oz. 11 % prebivalstva starejšega od 65 let. Demografi predvidevajo, da se bo leta 2020 ta delež povečal že na 16 % (ali celo na 20 %). Poleg ekonomskega pa v ospredje vse bolj prihaja vprašanje, kako kakovostno je lahko to življenje.

Že mlajše generacije se morajo seznanjati s tretjim življenjskim obdobjem. S pravilnim odnosom do starejših ustvarjamo medgeneracijsko sožitje, ki prinaša vsem srečnejše življenje.

Kot prispevek k sožitju generacij sta Bralna značka Slovenije pri ZPMS in Knjižnica Otona Župančiča, enota Pionirska knjižnica, osnovali projekt, ki ga je mogoče s pomočjo splošnih knjižnic izvajati po vsej Sloveniji: *Babica in dedek pripovedujeta. Ob pripovedovanju in branju se srečujejo otroci in starejši.*

Za vsebino tega dogajanja in doživljanja priporočamo branje in pripovedovanje (pravljic, spominov ipd.). Tako bi nekateri otroci, ki nimajo svojih starih staršev, doživeli babico in

dedka, mnogi osamljeni starejši ljudje pa bi se tako lahko ukvarjali z vnuki.

Projekt na prijeten in nezahteven način spodbuja zanimanje za pripovedovano besedo, književnost in kulturo. Spodbuja intelektualne aktivnosti starejših in omogoča otrokom spoznavanje starejših in starosti, njihovega življenja v preteklosti in sedanjosti.

Pomembno je, da o osnutku projekta obvestimo vse institucije za starejše, otroke in tiste s področja branja. Predstavljamo si, da se bo projekt ob izvedbi v posameznih okoljih razvil v vsebine in oblike, ki jih ob snovanju ne moremo niti predvideti; gre za to, da idejo o tem, da bi se starejši in otroci srečevali ob pripovedovanju in branju lahko različni ljudje v določenih okoljih razvijejo in obogatijo glede na dane okoliščine in možnosti. (Pri tem bi se lahko oprli na izkušnje z dogajanjem v letu 1994, ob Mednarodnem letu družine.)

Organizacija:

- Zveza društev upokojencev Slovenije: 422 društev in 39 klubov; 228.740 članov,
- 60 osrednjih splošnoizobraževalnih knjižnic v Sloveniji,
- vsi vrtci v Sloveniji,
- vse osnovne šole v Sloveniji.

Cilji:

- pripovedovanje in branje literature predvsem otrokom v predšolskem obdobju in na razredni stopnji osnovne šole: posredovanje literature, skupno uživanje v lepoti literature,
- starejšim je to ena od vsebin aktivnega življenja na kulturnem, izobraževalnem in družabnem področju,
- ustvarjanje čustvenih vezi, prispevek k medsebojnemu sožitju.

¹"*Babica pripoveduje*" je naslov knjigi slovenskih ljudskih pravljic, ki je v zbirki Deteljica izšla pri založbi Mladinska knjiga in je v letu 1996 doživela tudi ponatis.

Največji uspeh projekta bi bil, če bi uspelo združiti osamljene starejše ljudi in samim sebi prepuščene otroke na dvoriščih ... če bi starejši ljudje sponzoro začeli brati otrokom na dvoriščnih klopcah ... če bi otroci upali prositi starejšega človeka, "povej mi, prosim, pravljico..."

Izvedba:

- v prostorih društev in klubov upokojencev,
- v domovih starejših občanov,
- v vrtcih in v osnovnih šolah (ki že sedaj vključuje starše, občasno pa tudi stare starše svojih otrok),
- v knjižnicah (nekateri že sedaj svoje bibliopedagoške oblike izvajajo z zunanjimi sodelavci, tudi upokojenci),
- v prostorih krajevnih skupnosti,
- v parkih, na igriščih,
- ipd., odvisno pač od možnosti v različnih okoljih.

Dogajalo bi se v okoljih, ki že itak promovirajo branje (knjižnice, vrtci, šole) in v okoljih, ki spodbujajo starejše ljudi k aktivnostim (društva in klubi upokojencev, domovi starejših občanov). Podobna srečanja starejših in otrok se marsikje že dogajajo, posebno ob določenih praznikih; namen projekta je, da bi spodbudili več tovrstnih srečanj ob pripovedovanju in branju, skozi vse leto.

Vloga splošnoizobraževalnih knjižnic:

- svetovanje in izposoja knjig in drugega gradiva, primerne za srečanja otrok in starejših,
- izbor gradiva, ki bi otroke (in njihove starše) seznanjalo o tretjem življenjskem obdobju,
- aktivno vključiti starejše v prireditve (različne oblike dela) za otroke, in obenem:

- izbor gradiva, ki bi pomagalo in bogatilo starejše,
- pritegniti starejše v splošne knjižnice: povečati delež članstva med starejšimi,
- povabiti starejše na prireditve v knjižnici in jih aktivno vključiti v prireditve,
- organizirati dostavo gradiva starejšim na dom, če to potrebujejo.

Ne gre toliko za to, da bi pripravljali posebne čitalniške kotičke in posebne prireditve za starejše; gre za to, da bi starejše pritegnili k dejavnostim in prireditvam, ki se že dogajajo, le tako bi ta projekt prispeval k medgeneracijskemu sožitju. Gre tudi za to, da občasne obiske otrok pri starejših ob praznikih, razširimo čez vse leto, pogosteje.

Vsebina:

- starejši berejo otrokom primerno literaturo (pravljice), ki je tudi njim všeč;
- starejši pripovedujejo pravljice;
- starejši pripovedujejo svoje spomine;
- starejši otrokom igrajo na instrumente, pojejo, pokažejo jim ročna dela, ki jih obvladajo ipd., posredujejo jim znanja in spretnosti, ki jih obvladajo in so morda v sodobnem svetu že prava redkost. Povezali in nadgradili bi lahko z mnogimi dejavnostmi, ki jih počnejo otroci in starejši ljudje.

Možnosti:

- splošna knjižnica povabi starejše, da pripovedujejo ali berejo na "uri pravljic",
- splošna knjižnica pripravi delavnico z dejavnostmi, ki jih obvladajo starejši (npr. ročna dela),

- vrtci povabijo starejše, da jim pri-
povedujejo in berejo,
- vrtci povabijo starejše k "dnevom
odprtih vrat", v delavnice ipd., kjer
jim starejši posredujejo svoje spo-
mine, znanja in spretnosti,
- vrtci povabijo npr. upokojenega
gozdarja ali lovca, da jih na spre-
hodu opozori na skrivnosti gozda,
- otroci iz vrtcev obiščejo starejše v
društvih upokojencev, v domovih
starejših občanov in doma: pri tem
je pomembno, da ne pripravijo le
otroci programa, ampak, da so jim
tudi starejši pripravljeni pripove-
dovati, brati, ...
- starejši v društvenih prostorih
pripravljajo bralne ure, "ure prav-
ljic" in druge oblike srečevanja z
otroki, kar bi bilo potrebno in us-
pešno predvsem v tistih krajih, ki
so daleč od splošnih knjižnic.

Stroški:

Pri izvedbi ne bi smelo biti nobenih posebnih stroškov, saj bi se "pripove-
dovanje babic in dedkov" dogajalo v
okoljih, ki promovirajo branje (knji-
žnice), v ustanovah, ki se ukvarjajo z
vzgojo in izobraževanjem otrok (vrtci,
šole), v društvih, ki se ukvarjajo s
starejšimi (društva upokojencev ipd.)

Časovni potek projekta:

- osnutek smo pripravili ob letoš-
njem 1. oktobru - mednarodnem
dnevu starejših in o njem informi-
rali vse omenjene potencialne so-
delavce v projektu,
- ker je projekt logično nadaljevanje
in nadgrajevanje nekaterih aktiv-
nosti, ki se že dogajajo, priča-
kujemo, da bo informacija o pro-
jektu še bolj spodbudila tovrstno
delo, ki bo v različnih okoljih ro-
dila različne oblike srečevanja
otrok in starejših v šolskem letu
1997/98 oz. v letu 1998,

- ob tem bi si nabrali vrsto izkušenj,
ki bi jih lahko oblikovali in po-
nudili kot "modele" srečevanj
otrok in starejših ob branju, kar bi
še z več poudarka izvajali v letu
1999, v mednarodnem letu stare-
jših,
- to bi bil naš skupni prispevek k
letu 1999 - mednarodnemu letu
starejših in k desetletju starejših
(1992 - 2001),
- menimo, da bi bil projekt "Babica
in dedek pripovedujeta" sčasoma v
resnici lahko droben prispevek k
sožitju generacij.

O osnutku projekta obveščamo vse
institucije, ki se ukvarjajo s starejšimi,
z otroki in s promocijo branja.

To je naša prva spodbuda k
srečevanju starejših in otrok ob branju
in pripovedovanju. Ko bomo pridobili
sredstva za izdelavo zgibanke, pa
bomo ponovno informirali o projektu.

Tilka Jamnik

STROKOVNA SREČANJA MLADINSKIH KNJIŽNIČARJEV

Knjižnica Otona Župančiča,
enota Pionirska knjižnica,
Ljubljana

Tudi v šolskem letu 1997/98 bomo
v Pionirski knjižnici v Ljubljani or-
ganizirali strokovna srečanja mladins-
kih knjižničarjev, določili smo že
datume, **vsako drugo sredo** v mesecu,
ob 9.30 uri, v stavbi na Komenskega
7/V. Za tri srečanja že imamo pro-
gram:

- 8 oktober: ga. Hermina Bavčar, logopedinja, in ga. Lavrenčič Adela, specialna pedagoginja, z OŠ Ajdovščina, bosta predavali o bralnih težavah otrok.
- 12. november: 38. sezona Bralne značke.
- 10. december: ga. Ljoba Jenče, pevka in pravljičarka, o umetnosti pripovedovanja pravljič.

v letu 1998: 14. januar, 11. februar, 11. marec, 8. april, 13. maj.

Vabimo vas, da aktivno sodelujete na naših srečanjih, predlagate vsebine strokovnih srečanj in jih tudi pripravite, v sodelovanju z nami v Ljubljani ali pa v vaših knjižnicah. Želimo si še kakšno podobno srečanje, kot sta bili na Ptuj in v Radovljici.

V tednu od 26. do 30. maja 1998 bo v naši knjižnici razstava **"Bologna po Bologni"**, ki jo z našo strokovno pomočjo pripravlja Knjigarna Konzorcij.

Ga. Ida Mlakar, višja knjižničarka v naši Pionirski knjižnici, bo, na željo nekaterih knjižničark, 22. 10. in 19. 11. 1997., obakrat ob 9.30 uri, v pravljični sobi naše knjižnice **predstavila "igralno uro s knjigo"**. V prvem delu se bo igrala z otroki, v drugem delu pa pogovarjala s knjižničarkami. Število udeležencev na predstavitvi je omejeno (največ 15), zato vas prosimo, da nam svojo udeležbo sporočite, pisno ali po telefonu, lahko pa tudi poveste na strokovnem srečanju, 8. oktobra.

Želimo vam veliko uspehov in veselja pri delu!

Tilka Jamnik

PREDSTAVLJAMO VAM

PROGRAMSKA OPREME ARIEL ZA DOBAVO DOKUMENTOV V CTK

V CTK, Oddelku za medknjižnično izposojlo smo koncem aprila letos instalirali programsko opremo ARIEL za prenos dokumentov preko Interneta. Nakup delovne postaje se pravi zmogljivejšega računalnika, skenerja, tiskalnika in programske opreme Ariel nam je sofinanciral tudi Zavod za odprto družbo (Open Society Institute iz Budimpešte).

ARIEL je proizvod Research Library Group (gostitelj Research Library Information Network RLIN) iz ZDA in omogoča, da skenirane članke, fotografije in druge dokumente prenašamo preko Interneta do drugih ARIEL postaj, kjerkoli v svetu. Tako poslan dokument potem stiskamo na laserski tiskalnik, ali pa pošljemo po elektronski pošti uporaniku. Uporabnikov ARIELa je v svetu vedno več in čedalje več tudi v Evropi. Namreč hitre in cenovno privlačne poti za dobavo dokumentov postajajo v bibliotekarskem svetu vedno bolj pomembne. Pomembno pa je tudi, da imamo za vse to, primerne metode za elektronsko posredovanje dokumentov.

Pošiljanje obsežnejših dokumentov zlasti na velike razdalje se je izkazalo kot zelo drago, kar pa ne velja za pošiljanje dokumentov po ARIELu. Na primer, 40 strani dolg članek poslan z ARIELom po Internetu iz

Washingtona v Ljubljano stane toliko kot stane porabljen čas za skeniranje tega dokumenta. Pošiljanje takega članka preko faksa, stane toliko kolikor je cena telefona za porabljen čas prenosa dokumenta za tako razdaljo. Razen tega je kvaliteta tiska in grafike bistveno boljša. ARIEL ima še druge prednosti pred faksom:

- deluje v povezavi z najrazličnejšimi skenerji in tiskalniki
- za prepošiljanje po Internetu uporablja FTP (File Transfer Protokol) standard
- deluje v Windows okolju, ki omogoča na istem računalniku hkratno uporabo tudi drugih programov, medtem ko v ozadju deluje ARIEL
- pošiljanje in sprejemanje je možno ob istem času
- dokumente se skenira iz originalnih dokumentov poprejšnje fotokopiranje ni potrebno
- isti dokument lahko večkrat pošljemo različnim uporabnikom
- omogoča arhiviranje datotek.

Kaj to pomeni za uporabnike knjižnice?

ARIEL pomeni knjižnici dodatno možnost za pridobitev dokumentov in člankov v hitrem času, kakor tudi boljšo kvaliteto dokumenta. V CTK smo se odločili za ARIEL predvsem zaradi hitrejše in boljše povezave s knjižnicami iz konzorcija OCLC, ki delujejo v sistemu PRISM - medknjižnične izposoje in so po večini v ZDA. Internet naslov CTK za ARIEL je 193.2.9.67. Danes ARIEL uporablja vse več knjižnic tudi v Evropi.

Naša odločitev za nakup ARIELA se je izkazala kot prava, kajti ARIEL predstavlja in omogoča predvsem naslednje:

- je cenovno privlačnejša alternativa faksu za dobavo dokumentov v medknjižnični izposoji in pomeni manj ovir za pridobitev dokumentov od dobaviteljev iz tujine
- simultano sprejemanje in pošiljanje dokumentov
- dokumente lahko preprosto elektronsko shranimo in ponovno uporabimo
- lahko jih pošljemo po e-pošti uporabniku.

Naštela sem dobre plati ARIELA, seveda obstajajo tudi problemi, npr. sedanja verzija 2.0 (nova 2.1 bo na razpolago koncem meseca oktobra) ne omogoča skeniranja dokumentov v okolju WINDOWS.NT, problemi so s pošiljanjem člankov po e-pošti, čeprav naj bi bila to prednost verzije 2.0, ki je bila dana na uporabo februarja letos in vključuje tudi MIME (multipurpose Internet mail extensions) podporo za Ariel. MIME je internetski standard za nemoteno izmenjavo najrazličnejših multimedijskih podatkov čez Internet in njihovo prikazovanje oziroma predvajanje. Tako lahko uporabniki, ki imajo z MIME skladne e-poštne sisteme prepošiljajo dokumente s svoje ARIEL postaje direktno na naročnikov računalnik.

Na srečo obstaja HYPERLINK mail to:LISTSERV@IDBSU.IDBSU.EDU, ki seznanja uporabnike ARIELA z njegovimi novostmi in problemi. Informacije lahko pridobimo tudi iz RLGjeve domače strani HYPERLINK <http://www-rlg.stanford.edu>

Naše mnenje v CTK o Arielu je podobno, kot ga imajo drugi knjižničarji po svetu. Glede trenutnih težav smo optimistični in smo prepričani, da se bodo razrešile. ARIEL nam bo gotovo v bodočnosti v znatno pomoč pri našem delu, kot sistem za

pošiljanje dokumentov, ki bo hiter, zanesljiv, cenovno ustrezen in visoko kvaliteten.

Vida Močnik

MEDNARODNA SREČANJA

SEMINAR ELAG V GDANSKU

ELAG je evropsko združenje zaposlenih v knjižnicah ali zunaj njih, ki se ukvarjajo s knjižnično avtomatizacijo. Pomeni, srečanja ljudi, ki vpeljujejo, pripravljajo računalniške programe za knjižnice, skrbijo za njihovo povezovanje, nadzirajo delo računalnikov ali so kakorkoli povezani z uvajanjem računalniških in komunikacijskih tehnologij.

Vsako leto je organizator knjižnica v drugi državi. Srečanja so tridnevna. Aktivnosti potekajo v obliki predavanj in delavnic na določeno temo. Letošnje srečanje je potekalo v času od 18. do 20. 6. v mestu Gdansk na Poljskem, ki to leto slavi svoj 1000-letni jubilej. To častitljivo staro mesto s čudovitim mestnim jedrom je zaradi svoje obletnice polno dogajanja, prireditev, srečanj in seveda tudi turistov z vseh koncev sveta.

Predavanja, ki so jih pripravili udeleženci seminarja, so se v glavnem nanašala na povezovanje nacionalnih in evropskih knjižničnih informacijskih sistemov. Predstavljeni pa so bili tudi nekateri projekti Evropske ko-

misije. Udeleženci iz Avstralije in Anglije sta predstavili avstralski projekt, ki bo uporabnikom omogočal dostavo dokumentov v elektronski obliki na njihove domače osebne računalnike.

Rdeča nit vseh predavanj je bila uporabniku ponuditi kataloge knjižnic in elektronske dokumente v takih ali drugačnih bazah podatkov na Internetu in omogočiti dostop do njih v lastnem jeziku, ne glede na jezik elektronskega dokumenta in ne glede na lokacijo knjižničnega sistema.

Drugi udeleženci srečanja so predstavili novosti iz dogajanja v svojih institucijah v obliki letnih delovnih poročil.

Delavnice so kot vedno najzanimivejši del takšnih srečanj, saj se v njih porodi marsikatera ideja, ki kasneje zaživi v praksi. Pa tudi udeleženci se na ta način spoznajo medseboj.

Sam sem se udeležil delavnice o "Electronic helpdesks". To so elektronske informacije o knjižnici, dostopnosti gradiva, katalogih, vključujejo najpogostejša vprašanja in odgovore nanje (FAQ - "Frequently Asked Questions") in omogočajo interaktivnost. *Help desk* mora uporabniku pomagati pri odpravi njegovih napak ali napak v knjižničnem sistemu ali pa sam ukrepati, če je potrebno. Sistem mora biti dinamičen, za njim stojijo ljudje, ki ga ažurno spreminjajo in dopolnjujejo. Najprimernejša tehnologija za *help desk* je t.i. Web-tehnologija. Uporabniki so tako zaposleni v knjižnici kot tudi bralci oz. iskalci informacij.

Poljski organizatorji so nas v okviru družabnih srečanj prvi večer peljali na grad Malbork, kjer so nas pogostili s srednjeveško večerjo in ogledom predstave *Zvok in luč* na dvorišču gradu. Naslednji večer pa smo preživeli v središču Gdanska v njihovi znani restavraciji in ga zaključili s sprehodom

ob reki Motlawi, kjer so lepo obnovljene hiše, številni dobri lokali in trgovine s spominki.

Vitodrag Vodnik

»LIBRARIANS AS TRAINERS«

(Budimpešta, 19. - 22. september 1997)

Udeleženci seminarja

Budimpeštanski Institut za odprto družbo (OSI) je v okviru Regionalnega knjižničnega programa (RLP) pripravil zanimiv seminar o usposabljanju knjižničarjev za sodelovanje v različnih izobraževalnih oblikah oz. za njihovo pripravo. Na seminar je OSI povabil 25 knjižničarjev, izbral pa jih je iz skupine njegovih štipendistov, ki so se v preteklosti udeležili usposabljanja v ZDA (v Kongresni knjižnici ali v Mortensonovem izobraževalnem centru). Iz Slovenije je bila poleg Dunje Kalčič na seminar povabljena kolegica Zlata Dimec, ki pa mi je prijazno prepustila svoje »mesto«. Njen predlog so upoštevali in me povabili, čeprav nisem bila njihov štipendist. Udeleženci smo prišli iz Albanije, Armenije, Bolgarije, Češke, Estonije, Gruzije, Hrvaške, Latvije, Litve, Makedonije, Poljske, Romunije, Rusije, Slovaške, Slovenije in Ukrajine. Prisotne so bile tudi članice rusko-ukrajinskega izobraževalnega tima in člani strokovnega sveta RLP, ki so ravno zaključili sejo, na kateri so odločali o tem, kateri na razpis prijavljeni knjižničarski projekti bodo deležni finančne pomoči iz Sorosove fundacije.

Stroške udeležbe na seminarju je za vse udeležence pokril OSI – RLP. Organizator seminarja pa nas je že vnaprej opozoril, da pričakuje našo udeležbo in aktivno delo na vseh izobraževalnih oblikah. V praksi je to pomenilo, da smo bili dejavni od jutra (9⁰⁰) do poznega večera (21³⁰). Samo za primerjavo – pri nas so nekateri knjižničarji hudo nejevoljni, če izobraževalni program traja do 17⁰⁰. Praktično delo je potekalo v malih skupinah (4 ali 5 članov), kar je zahtevalo angažiranje vsakega izmed nas. Seminar je vodila Marianna Tax Choldin, direktorica Mortensonovega centra iz Univerze Illinois (Urbana-Champaign).

Program seminarja

Uvodni del je bil namenjen medsebojnemu spoznavanju udeležencev in programov permanentnega izobraževanja na področju knjižničarstva, ki ga organizirajo in izvajajo v posameznih deželah. Predstavila sem izobraževalna programa Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani in Instituta informacijskih znanosti iz Maribora ter poudarila, da je naš pristop k strokovnemu izobraževanju sistematičen in ne gre le za naključno izvajanje posameznih izobraževalnih oblik. In naj ne zveni neskromno – med vsemi prisotnimi sva samo s kolegico Dunjo bili »oboroženi« s tiskanimi izobraževalnimi programi, prispevkom o slovenskem knjižničnem informacijskem sistemu (v angleškem jeziku) ter drugim informativnim in promocijskim gradivom. Slišali smo lahko, da se v vseh državah zavedajo pomena nenehnega izobraževanja knjižničarjev in uporabnikov knjižnic, da pa imajo pri njegovem načrtovanju in zlasti izvajanju nešteto težav, pa tudi premalo izkušenj. Kar precej zanimanja je bilo med udeleženci, da bi spoznali naše

delo, pa tudi nekaj idej o možnih skupnih projektih se je oblikovalo.

V nadaljevanju seminarja smo si ogledali in seveda tudi pokomentirali video film o tem, kako lahko izboljšamo svoj nastop pred publiko. Nasmejali smo se do solz, ko smo spremljali različne neprimerne nastope, vedenje, geste... in se zgrozili ob misli, da večino prikazanih napak delamo tudi sami. In ne le retorika, javno nastopanje nasploh bi moralo biti del urnika vsake visokošolske ustanove. Upam, da bomo ustrezen seminar za knjižničarje vključili že v Nukov izobraževalni program za naslednje leto.

T.i. mešana rusko-ukrajinska izobraževalna skupina nas je nato seznanila s svojim izobraževalnim »projektom«. Skupaj so namreč pripravili seminar (boljša oznaka bi bila – predavanja), ki so ga potem izvajali po različnih krajih Rusije in Ukrajine. Njihovih naporov pa verjetno mi ne znamo pravilno ceniti, saj so razmere v naši državi in tudi v našem knjižničarstvu precej drugačne in je organizacija tovrstnih izobraževalnih oblik postala že rutina. Ni pa pomembno, da imajo ruski in ukrajinski kolegi močno podporo OSI – RLP, ki jim (in jim verjetno bo tudi nadalje) omogoča izobraževanje v tujini, potovanja, nakup opreme ipd.

Prvi dan seminarja smo zaključili z delom v malih skupinah. Razdelili so nas v šest skupin pri čemer so pazili, da v isti skupini nista bila udeleženca iz iste države. Vsaka skupina je prejela kuverto z osmimi naključno izbranimi fotografijami na prosojnicah. Pripraviti je bilo potrebno zaključeno zgodbo, ki naj bi vključevala vse fotografije, dodati pa je bilo možno dve lastni prosojnici. Vsaka skupina je nato v največ osmih minutah svojo zgodbo tudi javno predstavila. Zlasti pri svojih

»nasprotnikih« smo hitro našli kakšno napako...

Drugi dan seminarja je bil najprej namenjen problematiki načrtovanja izobraževalnih programov, vendar pa smo slišali zlasti o tem, kako moramo pripraviti projekt, ki želi kandidirati za sofinanciranje pri OSI – RLP. Opozorili so nas na najbolj pogoste napake, ki jih delajo posamezne države (oz. knjižnice) pri izpolnjevanju predpisanih obrazcev. Prav zanimivo je bilo slišati komentarje o precejšnji malomarnosti pri prijavljanju projektov in nato velikem razočaranju takšnih pretendentov na sredstva fundacije, ko jih strokovni svet zavrne. Bolj zanimivo pa je bilo predavanje o tem, na kaj ne smemo pozabiti pri načrtovanju in izvedbi konkretnih izobraževalnih oblik (npr. tema, cilji, sodelujoči, oblika, udeleženci, program, publiciteta, finance, evaluacija).

Posebna popestritev je ponovno sledila v obliki video filma, ki nas je podučil, kako se moramo nadzorovati pri javnem nastopanju. Sledilo pa je ponovno timsko delo in sicer priprava in predstavitev izobraževalnega programa, ki si ga je zamislila posamezna skupina. Čeprav smo imeli na voljo cel popoldan, nam je zmanjkovalo časa, kajti šest skupin (v majhnem kabinetu) in dva računalnika s programsko opremo Powerpoint, nikakor nismo uspeli pametno porazdeliti. Sprli se sicer nismo, bi pa lahko bili naši rezultati boljši, če bi delali v boljših pogojih. Mogoče je pa celo pomembnejše, da smo tudi v »težkih pogojih« s skupnimi močmi le pripravili gradivo za svoje prezentacije. Nagrajeni smo bili z večerjo v centru mesta (zgradba Centralne evropske univerze, kjer je seminar potekal, je namreč daleč na obrobju Budimpešte)!

Zadnji dan seminarja je vseh šest skupin predstavilo postopek načrto-

vanja svojega izobraževalnega programa, njegovo vsebino in metode evalvacije. Predstavitve so snemali na film in po njegovi montaži ga bo OSI poslal vsem udeležencem seminarja. Med predstavitvami smo se prijetno zabavali, še zabavneje pa bo, ko bomo lahko na filmu videli tudi svoje napeke.

Evalvacija seminarja

Oceno seminarja kot celote in dela posameznih skupin so pripravili organizatorji seminarja. Seznanili so nas tako s pozitivnimi kot negativnimi vidiki naše aktivnosti, seveda pa je bilo veliko več pohval, kot pa pripomb. Zanimiva je primerjava s slovensko navado, ko veliko raje kritiziramo vsepovprek in vsakogar, namesto da bi začeli s pohvalo in vzpodbudo. Zato nič čudnega, če so naši knjižničarji deležni pohval v tujini, doma jim pa nihče ne reče, da delajo dobro... Čeprav smo se med seminarjem pritoževali, da je prava muka sedeti cele dneve zaprt v istih prostorih in biti umsko dovolj zbran za aktivno delo, smo ob koncu ugotovili, da vso »trpljenje« le ni bilo zaman – pridobili smo mnogo novih informacij in konkretnih znanj, pa tudi novih idej, ki jih bomo lahko v svojih deželah posredovali drugim knjižničarjem.

Melita Ambrožič

MEDNARODNI RAZPISI

Z vodstva Ifle smo dobili obvestilo o razpisu delovnega mesta koordinatorskega profesionalnih aktivnosti, s prošnjo naj z njim seznanimo člane našega bibliotekarskega društva. Razpis objavljamo v angleščini, saj je znanje angleščine tudi eden od pogojev za razpisano delovno mesto.

COORDINATOR OF PROFESSIONAL ACTIVITIES IFLA

IFLA seeks a recognized professional in the library/information field with a demonstrated record of increasing professional and managerial responsibilities for the position of Coordinator of Professional Activities. She/he will coordinate IFLA's professional programmes, through which IFLA contributes to the development of the library and information profession worldwide. IFLA is non-governmental organisation (grouping together more than 1600 members in over 140 countries) with its headquarters (10 persons) located in The Hague, Netherlands.

The Coordinator of Professional Activities serves as executive secretary to the Professional Board (PB), ensuring that PB decisions are carried out. The work of the PB involves identifying, developing, and evaluating projects, seminars, etc. With the PB, the Coordinator encourages, supports and monitors the work of IFLA's five permanent Core Programmes and

IFLA's 45 professional volunteer groups (Divisions, Sections, Round Tables). Further responsibilities involve financial management, fund-raising, and international representation. Candidates should be prepared to engage in a international travel schedule.

The position requires both professional and managerial expertise, preferably in international (library) work; strong language abilities: IFLA operates with English, French, Spanish, German, Russian as official languages - strong command of two of them preferred; leadership and communication skills. Library and/or information science education and work experience would be an advantage.

The fulltime position will become available from April 1998 and will be based in The Hague, Netherlands. Salary commensurate with the responsibilities of position. Send full CV and names of 3 references to:

Leo Voogt

Secretary General

PO Box 95312

2509 CH The Hague

Netherlands

in an envelope marked Personal or by fax to 31-70-3834827. Applications will be treated in confidence and must be received by **November 30, 1997**. (Nominations welcome - deadline October 15).

For information on IFLA check <http://www.nlc-bnc.ca/ifla/>

A more extensive profile of the position is available on request.

NOVE PUBLIKACIJE

NOVA KNJIGA

Pred poletjem je založba Gospodarski vestnik poslala na knjižni trg začetno knjigo treh avtorjev, ki bo vsakomur, ki ima kakorkoli opravka z avtorskimi pravicami zagotovo postala nepogrešljiv priročnik. *M. Trampuž, B. Oman, A. Zupančič: Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah s komentarjem. Gospodarski vestnik, Ljubljana 1997, 472 str.*

Potem, ko smo v letu 1995 dobili nov Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (objavljen je bil v Uradnem listu RS št. 21-95, veljati pa je začel 29. 4. 1995) in je prenehal veljati Zakon o avtorski pravici bivše skupne države iz leta 1978, so se nekatere določila o avtorskopравnem varstvu bistveno spremenila, veljati pa so začela tudi nekatera nova določila. V zvezi s temi novimi določili je nastalo kar nekaj nejasnosti, med njimi so bile tudi take, ki so povzročale probleme tudi knjižnicam.

Veliko nejasnosti in vprašanj v zvezi z novim zakonom o avtorski pravici bo uporabnikom razjasnila knjiga treh avtorjev. Vsi so sodelovali pri pripravi Zakona o avtorski in sorodnih pravicah in so zaposleni na Avtorski agenciji Republike Slovenije, tako da imajo nenehen stik s to dokaj zapleteno problematiko.

Nov slovenski zakon o avtorski in sorodnih pravicah je nastal po daljših pripravah in na osnovi sodobnih izhodišč evropske avtorskopравne zakonodaje kot tudi direktiv Evropske unije, Svetovne trgovinske organi-

zacije (sporazum TRIPS), obeh mednarodnih konvencij za varstvo književnih in umetniških del in še nekaterih mednarodnih konvencij, ki urejajo posebne pravice. Zato je razumljivo, da je že v osnovi drugačen kot je bil stari zakon iz leta 1978.

Knjiga Zakon o avtorski in sorodnih pravicah s komentarjem objavlja celotno besedilo zakona. Ob vsakem členu pa je zbran tudi zelo obsežen komentar, ki je pri vseh členih urejen po istem načelu. Najprej je navedena domača in tuja *literatura*, ki je relevantna za ta člen. Sledi poglavje *Splošno*, v katerem avtorji pojasnijo vsebino člena in podrobneje razložijo posamezne pojme, še posebej v povezavi z drugimi členi ZASP in drugih zakonov. Poglavje *Sistematika* umesti določila posameznega člena v pravni red, poglavje *Mednarodno in tuje pravo* pa pri nekaterih členih omogoča primerjavo med določili ZASP in nekaterimi določili iz tuje zakonodaje, zlasti mednarodnih konvencij. Nadaljevanje komentarja je pri vsakem členu urejeno glede na problematiko, ki jo člen sam postavlja, tako da ni enotne zgradbe samega komentarja pri vseh členih.

Značilnost komentarja je, da se obilno poslužuje vse relevantne literature. Pri posameznih členih navedena literature je zelo izčrpna in izpričuje, da avtorji dobro poznajo vse, kar je bilo objavljenega o avtorskem pravu v slovenščini, prav tako tudi citirajo številno tujo literaturo in najpomembnejšo literaturo, ki je bila objavljena v bivši skupni državi. Ne glede na izjemno obsežnost knjige, pa bi si - zaradi boljše preglednosti in lažjega orientiranja - na koncu knjige želeli še bibliografsko urejen seznam vse literature.

Poseben problem je sodne praksa. Avtorji v uvodu sami navajajo, da v

slabih dveh letih po uveljavitvi zakona še ni mogla nastati pomembnejša sodna praksa. Zato povsod, kjer je primerno, citirajo primere iz sodne prakse bivše države. Nedvomno bo čez čas, v dopolnjeni izdaji tega komentarja, mogoče navesti tudi že slovensko sodno prakso.

Vsi komentarji so zelo izčrpni in že skoraj monografsko obdelajo posamezne člene. So tudi različno dolgi, komentar k čl. 1 je na primer dolg 17 strani, nekateri komentarji pa so seveda bistveno krajši. Avtorjem je treba priznati, da jim je v komentar-skem delu pri vseh členih uspelo napisati jasne in z ustreznim citiranjem podkrepljene razlage, ki bodo vsem, ki ZASP uporabljajo, olajšali njegovo uporabo.

Za konec še nekaj besed o ZASP in knjižnicah. Te so omenjene v komentarju nekaterih členov:

- k čl. 25. "Pravica dajanja v najem", 2. odstavek, tč. 4 - Komentar pojasnjuje, da je prezenčna raba CD-ROMa ali videokasete v knjižnici sami dovoljena.
- k čl. 36. "Pravica javnega posojanja". Člen določa, da je to avtorjeva pravica do ustreznega nadomestila, kadar se daje izvirnik ali primerek dela v rabo za določen čas, brez neposredne ali posredne gospodarske koristi in če poteka posojanje prek javnih zavodov ali zavodov s pravico javnosti. Po svojem bistvu je to določilo enako bibliotečni tantiemi, ki jo poznajo v nekaterih državah. V drugem odstavku pa 36. člen izvzame od te pravice izvirnike ali primerke pisanih del v javnih knjižnic. S tem določilom zakon torej pri nas ni uvedel bibliotečne tantieme. Enako določilo velja za prezenčno rabo in posojanje med javnimi ustanovami.

- k čl. 50. "Privatno in drugo lastno reproduciranje". Ta člen, v povezavi s 37. členom uvaja nova določila o fotokopiranju in nadomestilih pri fotokopiranju, ki jih prej pri nas nismo poznali. Po določitvi tega člena je reproduciranje (torej tudi fotokopiranje) že objavljenega dela prosto (torej možno brez predhodne pridobitve avtorjevega dovoljenja), "če je izvršeno v največ treh primerkih" in z nekaterimi omejitvami: fotokopije izdelane za fizične osebe morajo biti namenjene za privatno uporabo in ne smejo biti dostopne javnosti; fotokopije za lastno uporabo znotraj javnih ustanov (torej tudi knjižnic) morajo biti izdelane iz lastnega primerka avtorskega dela. Prepovedano je fotokopiranje del v obsegu celotne knjige, razen če je knjiga razprodana že več kot dve leti. Komentar zakona tu dodaja, da je vprašanje "kaj pomeni celotna knjiga" treba reševati od primera do primera "po kvalitativnih in kvantitativnih primerih. Izčrpanost naklade knjige se, po mnenju piscev komentarja, "v praksi lahko ugotavlja s poizvedbami pri založniku ali ustrezni reprezentativni knjigarni". (Ob tem moramo dodati, da ti komentarji nikakor ne rešujejo problemov knjižnic v zvezi s fotokopiranjem, ker ne dajejo jasnih napotil, kako ravnati v vseh primerih. Knjižnice bodo morale poiskati odgovore na številna vprašanja druge, najverjetneje bo potrebno pridobiti uradna tolmačenja posameznih členov). V zvezi z vsemi dovoljenimi oblikami fotokopiranja pa je potrebno poudariti, da je za vsako tako kopiranje potrebno plačati takso, ki je natančneje določena v členih 37-39 in v členih, ki go-

vorijo o kolektivnem uveljavljanju avtorskih pravic.

- k čl. 55. Dela na splošno dostopnih krajih. V komentarju k temu členu, ki določa, da so dela, ki so trajno na splošno dostopnih krajih, v prosti uporabi, je zapisano, da v kategorijo "splošno dostopnih krajev" v smislu tega člena ne sodijo notranjosti knjižnic.

Ne glede na dejstvo, da komentarji k nekaterim členom za knjižnično prakso ne dajejo ustreznih praktičnih odgovorov, bi morala ta knjiga biti v vsaki knjižnici. Vsaka knjižnica ima kdaj pa kdaj opravka z avtorskimi pravicami in sklepanjem avtorskih pogodb (prireditve, razstave, predavanja itd.) in za te primere bo našla v knjigi tudi ustrezne odgovore.

Naj zaključim z mislijo, da kljub navedenim pripombam, knjiga Zakon o avtorski in sorodnih pravicah s komentarjem predstavlja odlično delo, ki je povsem primerljivo z najboljšimi tovrstnimi tujimi deli.

Martin Žnideršič

PRILOGE

1. V prvi prilogi objavljamo **program strokovnega posvetovanja ZBDS**, ki bo potekalo *od 27. do 29. oktobra* v Portorožu, na temo **“Knjižničarji pred novimi izzivi”**.
2. V Copenhagenu na Danskem je od 31. avgusta do 5. septembra potekala **63. generalna konferenca IFLA** na temo “Libraries and information for human development”. Udeleženci so nam s konference prinesli številne **referate**, katerih seznam objavljamo v drugi prilogi. Vsi naštetih referati so vam na voljo v čitalnici INDOK centru/knjižnici za bibliotekarstvo v NUK. O vtisih s konference pa članke še pričakujemo in upamo, da jih bomo dobili do izvida prihodnje številke.
3. V tretji prilogi objavljamo program **2. strokovnega posvetovanja Bralnega društva Slovenije**, ki bo na temo “Branje - skrb vseh” potekalo 21. in 22. novembra na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Programu je priložena tudi prijavnica za posvetovanje.

STROKOVNO POSVETOVANJE IN 12. SKUPŠČINA ZBDS

"Knjižničarji pred novimi izzivi"

Portorož - Avditorij, 27.-29. oktober 1997

PONEDELJEK, 27.10.1997

8.00-14.00 Registracija udeležencev (Avditorij-recepcija)
 9.00-10.00 Sprejem udeležencev (Avditorij-predprostor)

Velika dvorana

10.00-12.15 Otvoritev posvetovanja
 Pozdravni nagovori
 Ob petdesetletnici društva bibliotekarjev
 Podelitev Čopovih diplom in nagrad Kalanovega sklada
 Uvodni referat: "Izzivi, bojazni in pričakovanja" (*Mirko Nidorfer, dr. Jože Urbanija*)
 Plenarno srečanje

12.15 -14.00 *O d m o r i n k o s i l o*
 14.00-18.00 *I z l e t p o i z b i r i*

14.00-18.00 ***Knjižničarska stroka in knjižničarji*** (Moderatorica: Jelka Gazvoda)

14.00-15.30 "Matija Čop in njegov prispevek k slovenskemu bibliotekarstvu"
 (*Eva Kodrič-Dačić*)
 "Biti bibliotekar – jučer, danas, sutra" (*dr. Tatjana Aparac*)
 "Profesionalizem, pogoj za uspeh" (*dr. Silva Novljan*)
 "Upravljanje človeških virov in razvoj karier v večji knjižnici" (*Jelka Gazvoda*)

15.30-16.00 *O d m o r*

16.00-18.00 "Kaj motivira knjižničarje zaposlene v javnih zavodih?" (*Vera Gradišar, mag. Nada Češnovar*)
 "Ali smo knjižničarji sami največja ovira razvoju knjižničarstva?" (*dr. Matjaž Žaucer*)
 "Bibliofilstvo" (*dr. Martin Žnideršič*)
 "Specifičnost kadrov v domoznanski dejavnosti" (*Sandra Kurnik Zupanič, Varja Praznik, mag. Vlasta Stavbar*)
 "Pomen kadrov za uspešno delovanje šolske knjižnice" (*Jadranka Matić-Zupančič*)

18.00-18.15 *O d m o r*

18.15-19.00 ***Predstavitve sponzorjev*** (*Lange & Springer, Ebsco*)

20.30 **Skupna večerja (Hotel Metropol)**

TOREK, 28.10.1997***Velika dvorana***

- 9.00-12.30** ***Potrebe uporabnikov – novi izzivi za knjižničarje*** (Moderatorica: *Jadranka Matić-Zupančič*)
- 9.00-10.30 “Organiziranje mreže poslovnih informacij v javnih knjižnicah” (*Vilenka Jakac-Bizjak*)
 “Vloga mladinskih knjižničarjev pri razvijanju bralnih interesov mladih” (*Blanka Bošnjak*)
 “Knjižnica je tudi okolje za uresničevanje drugačnih duhovnih in intelektualnih interesov bralcev” (*Desanka Tavčar-Pernek*)
 “Mariborska knjižnica in uporabniki v tretjem življenjskem obdobju” (*Milena Perko, Darja Kramberger*)
- 10.30-11.00** *O d m o r*
- 11.00-12.30** “Mladinski knjižničar – da!” (*Elizabeta Hriberšek Balkovec*)
 “Šolski knjižničar v procesu raziskovalne dejavnosti mladih” (*Jože Škorjanc*)
 “Pomen knjižničarjev za razvoj in pospeševanje dela mladih raziskovalcev” (*Lenka Perko*)
 “Pomen uporabe kvalitativnega raziskovanja za delo pri referenčnem procesu” (*Jože Gorenc*)
- 12.30-14.30** *O d m o r i n k o s i l o*
- 14.30-17.00** ***Izobraževanje knjižničarjev in uporabnikov*** (Moderatorica: *Zlata Dimec*)
- “Nestaje li knjižničarska struka?” (*dr. Jadranka Lasić-Lazić, Radovan Vrana*)
 “Bibliotekarji in računalniška znanja” (*mag. Primož Južnič*)
 “Strokovne kvalifikacije in akreditacija izobraževalnih programov” (*mag. Melita Ambrožič*)
 “Izobraževanje knjižničarjev za jutri: Delovna praksa – druga polovica znanja” (*Sabina Fras*)
 “Uloga permanentnog obrazovanja u stvaranju i sačuvanju kompetentnosti” (*mag. Dubravka Stančin-Rošić*)
 “Poučevanje uporabe informacijskih sistemov, temelječe na poznavanju mentalnih modelov uporabnikov” (*Saša Zupanič*)
- 17.00-17.30** *O d m o r*
- 17.30-18.00** “COBISS na pragu drugega desetletja” (*mag. Marta Seljak*)
- 18.00-19.00** ***Predstavitve sponzorjev*** (*UMI, Minerva, Swets*)

Bela dvorana

- 9.00-10.30** **“Knjižničarji in razvoj informacijskih tehnologij”** (Moderator: -)
 “Predstavitev medicinskih virov na WWW” (*Anamarija Rožič-Hristovski, Ljupčo Todorovski, Sonja Pogačnik, Boža Oberč*)
 “Elektronske revije” (*Lidija Vodopivec, Maja Vihar*)
 “Spremenjeni vlogi knjižničarja in uporabnika v medknjižnični izposoji” (*Vida Močnik, Alenka Logar Skobir*)
 “Infonomika dela na domu – za knjižničarja / informatika” (*Marko Nemec-Pečjak*)
- 10.30-11.00** *O d m o r*
- 11.00-12.30** **Okrogla miza sekcije za specialne knjižnice:** “Vpliv Internet/WWW in elektronskih informacijskih storitev na vlogo in delo specialnih knjižnic” (Moderatorica: *mag. Zdravka Pejova*)
- 12.30-14.30** *O d m o r i n k o s i l o*
- 14.30-16.00** **Okrogla miza:** “Potujoči knjižničar” (Moderatorica: *Barbara Kovar*)
- 16.00-16.15** *O d m o r*
- 16.15-17.15** **Predstavitev:** “Slovenski biografski leksikon, slovenska bio-bibliografska zbirka podatkov in COBISS” (*Martin Grum*)
- 17.15-18.00** *O d m o r*
- 18.00-20.00** **12. skupščina ZBDS** (*poročilo o delu, statut in volitve novih organov ZBDS*)

Rdeča dvorana

- 11.00-12.30** **Razgovor s predstavniki bibliotekarskih društev iz tujine** (Moderator: *Ivan Kanič*)

SREDA, 29.10.1997

Velika dvorana

- 9.00-11.00 ***Okrogla miza sekcije za splošnoizobraževalne knjižnice:*** "Knjižničar, knjižnično gradivo in uporabnik v splošnoizobraževalni knjižnici"
(Moderatorica: *Martina Salobir*)
- 11.00-11.30 *O d m o r*
- 11.30-13.00 ***Plenarno zasedanje (skupščina) z zaključki posvetovanja in razpravo***

Bela dvorana

- 9.00-11.00 ***Okrogla miza sekcije za šolske knjižnice:*** "Kje smo šolski knjižničarji danes" (Moderatorica: *Nataša Kuštrin-Tušek*)
- 11.00-11.30 *O d m o r*

Rdeča dvorana

- 9.00-11.00 ***Okrogla miza sekcije za visokošolske knjižnice:*** "Izobraževanje zaposlenih v visokošolskih knjižnicah – možnosti in perspektive" (Moderator: *dr. Matjaž Žaucer*)
- 11.00-11.30 *O d m o r*
- 13.30-17.00 ***Izlet po izbiri (vožnja z ladjo)***

IZLETI OZ. EKSKURZIJE

Prijave za udeležbo na izletu oz. ekskurziji bodo možne ob registraciji.

Ponedeljek 27. oktobra 1997 (14.30 – 18.00)

Organiziran bo strokovno vodeni ogled muzeja solinarstva v Sečovljah. Za prestop meje potrebujejo udeleženci osebni dokument (potni list ali osebno izkaznico).

Cena ogleda: 800 SIT.

V primeru slabega vremena bomo organizirali enega izmed naslednjih dveh ogledov:

- Ogled Tonine hiše v Sv. Petru (etnografska zbirka oljarstva) ali
- Ogled Pirana.

Sreda, 29. oktobra 1997 (13.30 – 17.00)

Organizirana bo vožnja z ladjo ob slovenski obali. Na ladji je prijetna restavracija, ki ponuja dobra kosila. Ladja sprejme do 125 potnikov.

Cena - brez kosila: 1.000 SIT

Cena – s kosilom: 3.400 SIT

SEZNAM REFERATOV S 63. MEDNARODNE KONFERENCE IFLA - COPENHAGEN 1997

ACQUISITION AND EXCHANGE

ACQUIS-4-E-068(B5)-Liz Chapman: Bying shares in libraries: the economics of cooperative collection development.

ACQUIS-5-E-070(B5)-Donald B. Simpson: Economic of cooperative collection development and management - The United States' experience with rarely-held research materials.

ACQUIS-7-E-106(B5)-Margaret A. Bywater: Libraries in Cambodia: rebuilding a past and a future.

AFRICA

AFRICA-1-E-041(B8)-Felicité A. Fairer-Wessels: Information management education in South Africa universities: towards an interdisciplinary approach.

AFRICA-2-E-080(B8)-Robert Moropa: Factors that impact on South Africa black library and information services professionals' perceptions of ICT, and also affect their level of motivation to master ICT skills.

AFRICA-3-F-121-Bernard Dione: Bibliothèque et priorités culturelles en Afrique.

AFRICA-4-E-151-Dennis N. Ocholla: The responsiveness of Library and Information Science Departments in developing competencies in application of new technologies for library and information services in Southern and Eastern Africa.

ART LIBRARIES

ART(W S)-1-E-024-Margrethe Tøttrup: Internet and copyright regarding pictorial art.

ART(W S)-2-E-025-Kyoko Tomatsu: Art in the art library: amall faces of »library products«.

ART(W S)-3-E-026-Josephine Andersen: Redressing past cultural biases and imbalances in South Africa: a contribution by the Library of the South African National Gallery.

ART(W S)-4-F-027-Abdelaziz Abid: Memoire du monde. Preserver notre patrimoine documentaire.

ART(W S)-8-F-056-Jean Paul Oddos: Le rôle des bibliothèques d'art dans la formation et l'information des jeunes artistes. Le traitement de l'actualité.

ART-5-E-028(B2)-Mirjam Gelfer-Jørgensen: Promoting Scandinavian design history.

ART-6-S-029(B2)-Alicia García Medina: Bibliografía sobre arte y artistas de los países Nórdicos a través de las monografías y catálogos de exposiciones en España.

ART-7-E-030(B2)-Ingrid Fischer Jonge: The National Museum of Photography at the Royal Library, Copenhagen.

ASIA

ASIA-1-E-160-Yahya Abdul Karim: Proposal for the setting up the Johor electronic library system (JELS).

ASIA-2-E-161-Uma Kanjilal: National information infrastructure: education and training needs of information professionals in India.

AUDIOVISUAL MEDIA

AVM-1-S-032(B6)-Maria Pilar Gallego: Reglas para la descripcion de documentos audiovisuales: Cooperacion y proyectos internacionales.

AVM-2-S-113(B6)-Daniel R. Ríos: El proceso electronico de los materiales multimediales a traves del programa sigebi para bibliotecas populares.

AVM-3-E-169-Stig V.S.Hansen: New access to sound and images in Roskilde, Denmark.

BIBLIOGRAPHIC CONTROL

BIBCO-1-E-085(B4)-Donna Duncan: Section on classification and indexing. Review of activities, 1996-1997.

BIBCO-2-E-098(B4)-Ross Bourne: IFLA section on bibliography: report of activities, 1996-1997.

BIBCO-3-E-099(B4)-Suzanne Jouguelet: IFLA section on cataloguing: annual report 1996-1997.

BIBCO-4/UBCIM(WS)-1-E-119-Barbara Tillett: Progress report from the IFLA UBCIM working group on the minimal level authority record and the ISADN.

BIBCO-5/UBCIM(WS)-2-E-123-Mirna Willer: UNIMARC authorities its concept, envisaged development and issues of the international exchange of authority records.

BIBLIOGRAPHY

BIBL-1-E-100(B4)-Kirsten Waneck: Public/private sector relationships in the production of national bibliographies: The Danish model.

BIBL-2-E-101(B4)-Barbara Bell: An annotated guide to current national bibliographies, second edition.

BIOLOGICAL AND MEDICAL SCIENCES LIBRARIES

BIOL-1/SCIE-1-E-008(B2)-Ann C. Weller: Changing roles of health sciences librarians in the electronic environment: providing instructional programs, improving access and advancing scientific communications.

BIOL-2/SCIE-2-E-010(B2)-Karen J. Graves, Elaine R. Martin: Re-engineering the library for improved access to electronic health information: one research library's experience.

BIOL-3/SCIE-3-E-137-David J. Price: Electronic resources on campus: a degree of integration.

BIOL-4/EAHIL(WS)-1-E-147-Jean-Philippe Accart: Networks and new ways of working: human aspects.

BIOL-5/SCIE-4-S-168-Nancy Diana Gómez, Maria Floriana Colombo: Situación de las bibliotecas universitarias Argentinas de ciencia y técnica: sus posibilidades de acceso a la información.

LIBRARIES FOR THE BLIND

BLIND-1/DISADV-1-E-001(B3)-Peter Craddock: Share the vision.

BLIND-2/DISADV-2-E-007(B3)-Rosemary Kavanagh, Barbara Freeze: VISUNET: A vision of virtual library services for the blind.

BLIND-3/DISADV-3-E-018(B3)-Johannes Balslev: The Danish model of library service to the printhandicapped.

LIBRARY BUILDINGS AND EQUIPMENT

BUILD-1-E-050(B6)-Eirin Haugen: A new building of the University of Oslo Library.

BUILD-2-E-122-Eija Vuori: Library projects for the University of Helsinki.

BUILD-3-E-148-Charlotte Rohde: The Royal Library on the harbour front on the building of a new National Library.

CATALOGUING

CAT-1-E-055(B4)-Troels Andreasen, Tommy Schomacker: DanBib - a union catalogue applied for user friendly flexible queuing.

CAT-2-E-102(B4)-Olivia M.A. Madison: IFLA study on the functional requirements. For bibliographic records. Report.

CAT-3-E-103(B4)-Michael Gorman: The future of cataloguing and cataloguers.

CAT-4/UBCIM(WS)-4-E-152-Paul Bunn, John D. Byrum, Ingrid Parent: The BL/LC/NLC MARC harmonization initiative.

CAT-5/UBCIM(WS)-5-E-153-Fernanda Maria Campos: Unimarc: the virtual format in the virtual age.

CAT-6/UBCIM(WS)-6-E-154-Juha Hakala: Nordic metadata project.

CHILDREN'S LIBRARIES

CHILD-1-E-016(B3)-Eva Glistrup: Children's literature in Denmark. Trends and currents in the 1990s.

CHILD-2-E-017(B3)-Bente Buchhave: An outline on the policy of Danish children's culture.

CLASSIFICATION AND INDEXING

CLASS-1-E-009(B4)-Steven Pollitt: The key role of classification and indexing in view-based searching.

CLASS-2-F-022(B4)-Suzanne Jouguelet: Des usages diversifiés pour la classification Dewey à la Bibliothèque nationale de France.

CONSERVATION

CONS-1-E-047(B6)-Olga Perminova: Preservation of documents means responsibility for the future; the role of the Russian State Library therein.

CONS-2-E-061(B6)-Mirjam Foot: Towards a national preservation policy.

CONS-3-E-062(B6)-S.A. Dobroussina: Preservation strategy on Russian libraries: Priorities and realization.

CONS-4-F-120-Marie-Lise Tsagouria: Le rôle de la Bibliothèque de France dans la conservation du patrimoine des bibliothèques françaises.

CONS-5-E-162-Jan Lyall: National preservation programmes: »such stuff as dreams are made on«.

CONTRIBUTED PAPERS

CONTR-1-E-071(B0)-Marian Koren: The right to information as a condition for human development.

CONTR-2-E-072(B0)-Elizabeth Matare: Libraries and cultural priorities in Africa.

CONTR-3-E-073(B0)-Maria da Conceição Calmon Arruda: Libraries, new technologies and resources: the challenge to the 21th century.

CONTR-4-S-075(B0)-Emir Jose Suaiden: La biblioteca publica y el desarrollo humano.

CONTR-5-E-083(B0)-Elisabeth M. Gericke: Serving the unserved in the year 2000.

CONTR-6-E-087(B0)-Kanti Srikantaiah, Xiaoying Dong: Internet and its impact on developing countries: examples from China and India.

- CONTR-7-E-090(B0)-Mogens Brabrand Jensen: The collaborative library community - some basic pre-requisites.
- CONTR-8-E-117(B0)-Richard De Gennaro: JSTOR: building an internet accessible digital archive of retrospective journals.
- CONTR-9-E-138(B0)-Lesley S.J. Farmer: Empowering young women through information literacy.
- CONTR-10-E-150(B0)-M. Suriya, A. Thanikkodi: The impact of information on economic and human development: a cross-country analysis.

CORE PROGRAMMES

- CORE-1-E-078(B0)-Marie-France Plassard: IFLA core programme for universal bibliographic control and international MARC (UBCIM). Report on activities 1996-97.
- CORE-2-E-089(B0)-Marie-Thérèse Valamoff: Report of the work of the PAC core programme.
- CORE-3-E-118(B0)-Birgitta Bergdahl: Report of the work of the Alp core programme.
- CORE-4-E-128(B0)-Graham P. Cornish: Report of the work of the UAP core programme for 1996-97.

LIBRARIES SERVING THE DISADVANTAGED PERSONS

- DISADV-4/BLIND-4-E-033(B3)-John Day: The World Wide Web as an information resource for the deaf community.
- DISADV-5/READ-3/DISLEX-1(WS)-E-051-Gyda Skat Nielsen: Library service and materials for weak readers.
- DISADV-6/BLIND-5-E-053(B3)-Dimitriyka N. Stefanova: Bulgarian libraries bridging information gaps to disadvantaged persons.
- DISADV-7/BLIND-6-E-088(B3)-Allan M. Kleiman: Global greying: Successful strategies for bridging information gaps with the elderly population.
- DISADV-8/READ-5/DYSLEX(WS)-2-E-170-Birgitta Irvall: The dyslexia campaign 1996/97 in Sweden.

DOCUMENT DELIVERY AND INTERLENDING

- DOCDEL-2-E-167-David F. Kohl: Preserving, while sharing our treasures: techniques, technologies and issues.

EDITORS OF LIBRARY JOURNALS

ELJ-1-E-069(B7)-Maurice B. Line: The case for retaining printed LIS journals.

ELJ-2-E-156-Hans-Christoph Hobohm: Changing the Galaxy: on the transformation of a printed journal to an electronic one - the case of INSPEL.

ELJ-3-E-165-Roger Brisson, Ruth Carter: Cataloguing and classification quarterly: a Web site for professional journal in librarianship.

GOVERNMENT INFORMATION AND OFFICIAL PUBLICATIONS

GIOP-1-F-108(B5)-Lydia Mériqot: L'information électroniques pour le citoyen: l'administration française à l'heure d'Internet.

GIOP-2-E-109(B5)-Jerry W. Mansfield: Wings across America: the U.S. postal service delivers electronic government information.

GIOP-3-E-110(B5)-Melissa Lamont: Here today, gone tomorrow? Preserving electronic government information for the future.

GIOP-4-E-166-Bruno Gnassi: Virtually yours: Canadian government information on the Internet.

GOVERNMENT LIBRARIES

GL-1-E-034(B2)-Neville Keery: The challenge of openness as European Union information goes electronic.

GL-2-E-035(B2)-Violeta Botaco B.: Local and global networks in practice: A case study information and library services, Ministry of Finance, Ljubljana.

GL-3-E-036(B2)-Elisabeth Sundholm: The ODIN: The central web server of official documentation and information from Norway.

GL-4-E-067(B2)-Tuula H. Laaksovirta: Public administration - public knowledge Parliament.

INFORMATION TECHNOLOGY

IT-1/DOCDEL-1/UDT-1-E-004(B6)-Ruth Moulton: ILL protocol related activities in the UK, Europe and Australia.

IT-10/DOCDEL-4/UDT-10-E-159-Fay Turner: The interlibrary loan protocol standard.

IT-3/UDT-3-E-093(B6)-Gordon Pedersen: EC supported Z39.50 projects.

IT-4/UDT-4-E-104(B6)-Fay Turner: Z39.50: the basics.

IT-5/UDT-5-E-105(B6)-Denis Lynch: Z39.50 technical issues.

IT-8/DOCDEL-2/UDT-8-E-157-Mary Jackson: Overview of North American interlibrary loan protocol activities.

IT-9/DOCDEL-3/UDT-9-E-158-Mary Jackson: The application of the ILL protocol to existing ILL systems.

LATIN AMERICA AND CARRIBEAN

LAC-1-S-074(B8)-Elsa M. Ramírez Leyva: Las bibliotecas y la información para el desarrollo humano.

LAC-2-F-086(B8)-Nicole Mounier: Une aventure éditoriale en Guyane Française: créer, publier, diffuser des livres pour enfants 1988-1997.

LAC-3-S-116-Miriam Martinez: La recuperación y promoción de culturas tradicionales en las bibliotecas de Cuba.

LIBRARY HISTORY

LIBHIST-1-F-014(B7)-Boris Volodin: La Bibliothèque impériale de Saint-Pétersbourg. Ses rapports avec les régions Baltes au XIXe siècle et au début du Xxe siècle.

RESEARCH ON LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

LTR(W S)-4-E-155-A. Iljon: Objectives and strategies - creating a platform for the library in the information society.

LTR-1-E-011(B7)-Patricia Layzell Ward: The nature of UK research literature: some thoughts arising from a bibliometric study.

LTR-2-E-136-Ragnar Audunson: Between professional field norms and environmental change impetuses: a comparative study of change processes in public libraries.

LTR-3-E-143-Maxine Rochester, Pertti Vakkari: International LIS research: a comparison of national trends.

MANAGEMENT AND MARKETING

MGT(W S)-2-E-039-Du Yuanqing: Marketing of libraries and information centres in China: a case study.

MGT-1-E-023(B6)-Hilkka Orva: Marketing is an attitude of the mind.

MGT-3-E-079(B6)-Greta Renborg: Marketing library services. How it all began,

MANAGEMENT OF LIBRARY ASSOCIATIONS

MLA-1-E-Roger H. Parent: American association of law libraries.

MOBILE LIBRARIES

MOBILE-1-E-005(B3)-Inger Skamris: Mobile libraries in Denmark.

MOBILE-2-E-042(B3)-Julie Carpenter, Ioannis Trohopoulos: Mobile libraries and new information services in public libraries: issues arising from the MOBILE project.

MOBILE-3-E-082(B3)-Elisabet Thorin: Mobile libraries: a study in cooperation. Scottish mobile library experiences, with comparishon to Swedish and Finish examples.

PARLIAMENTARY LIBRARIES

PAR-1-E-003(B1)-Rob Brian: The parliament's need for free access to information: possible barriers and practical solutions.

PAR-2-E-077(B1)-Karel Sosna: New developments in library services and technology: modernization of information services of the parliamentary library of the Czech Republic.

PAR-3-E-091-(B1)-Jacek Michalowski, Ewa Nawrocka: New developments in parliamentary research services and technology.

PLENARY SESSION

PLENARY-1-E-145(B0)-Robert Wedgeworth: Reaffirming professional values.

PLENARY-1-E-146(B0)-Lone Dybkjær: Libraries and information for human development.

PRESESSION SEMINAR

PRE-1-E-129-Mandana Sadigh-Behzadi: The successful adaptation of information technology (IT) systems and software in developing countries (DCs).

PRE-2-F-130-Ali Fettahi: La lecture publique en Tunisie.

PRE-3-E-131-Christine Kisiedu: Upgrading your library: experiences of research libraries in Ghana.

PRE-4-F-134-Mbaye Thiam: Redire l'Ecart entre les Pays du Nord et du Sud en matière de technologies de l'information par la formation.

PRE-4-S-135-Alvaro Quijano Solís:View from Latin America.

PUBLIC LIBRARIES

GENPUB-1-E-081(B3)-Sissel Nilsen, Torny Kjekstad: The division of libraries serving the general public - a survey.

GENPUB-2-E-111(B3)-Borge Sorensen: Development in Scandinavian public libraries - with a special view to the situation in Denmark.

PUB(WS)-1-E-049-Päivi Jokitalo: Internet in everyday public library use.

PUB(WS)-5-E-140-Aase-Liv Birkenes: The use of the Internet in small Norwegian libraries.

PUB(WS)-6-E-141-Dominique Lahary: Internet and new technologies in public libraries: the French experience.

PUB-2/LSMO-1/INTAMEL-1-E-057(B3)-José António Calixto: Public libraries and life-long learning: a southern European perspective.

PUB-3/LSMP-2/INTAMEL-2-E-058(B3)-Jan Van Vaerenbergh: Internet in all public libraries.

PUB-4/LSMP-3/INTAMEL-3-E-114(B3)-H.K. Raseroka: Public libraries and life long learning - African perspectives.

PUB-8/LSMP-5/INTAMEL-5-E-164-Kenneth E. Dowlin: The library as a learning institution.

RARE BOOKS AND MANUSCRIPTS

RARE-1-E-048(B8)-Kalpana Dasgupta, Malabika Ghosh: Preservation of the written cultural heritage in the new environment: the Indian context.

RARE-2-E-054(B8)-Gboyega Banjo: Libraries and cultural heritage in Africa.

RARE-3-E-112(B8)-Virginia Betancourt: Memory of Iberoamerica: rescuing XIX century Latin American newspapers 1993-1997.

RARE-1/NEWS-1-E-059(B5)-Eva Bliemsach, Hartmut Walravens: Forerunners of newspapers in Central Europe.

RARE-2/NEWS-2-E-060(B5)-Jette Drachmann Søllinge: News and modernization. Newspaper structure and developments in the earliest stage of the Scandinavian press.

RARE-3/NEWS-3-F-126-Pierre Albert: Les débuts de la presse en France.

RESEARCH IN READING

READ-1-F-006(B7)-Catharina Stenberg: Politique de lectures en Suède - loi des bibliothèques-quelques traits récents.

READ-2-F-012(B7)-Suzanne Pouliot, Monique Lebrun: Le discours de la presse professionnelle sur la lecture des jeunes.

READ-4-E-095(B7)-Mark V. Diatchkov: Reading of minority language speakers.

MANAGEMENT AND LIBRARY ASSOCIATIONS

RTMLA-1-E-063(B6)-Jennifer Joseph: LATT's response to the National Library issue in Trinidad and Tobago.

RTMLA-2-E-064(B6)-Barbara Schleihagen: How does EBLIDA promote the interests of libraries at European Union level?

RTMLA-3-E-065(B6)-Annsofie Oscarsson: The art of delivering the correct answer.

RTMLA-4-E-066(B6)-Kay Raseroka: How do we raise awareness about ourselves as library associations.

SCHOOL LIBRARIES

SCHOOL-1-E-002(B3)-Ulla Karila, Kaisa Rissanen: The flexible learning environments (FLE) project.

SCHOOL-2-E-021(B3)-James E. Heering: Information skills: the PLUS approach - a view from the UK.

SCHOOL-3-F-037(B3)-Françoise Chapron: Les CDI (Centre de documentation et d'information) des lycées et collèges en France: Quelle contribution à la formation du citoyen?

SCHOOL-4-E-044(B3)-Anne M. Galler, Marlene Giguere, Joanne Locke, Sharon Darwent: Information literacy: a prototype to be used in school libraries.

SERIAL PUBLICATIONS

SER-1/ACQUIS-1/UAP(WS)-1-E-031-Albert Prior: Intermediaries and electronic information - what role for the subscription agent?

SER-2/ACQUIS-2/UAP-2-E-045-John Cox: The changing economic model of scholarly publishing: uncertainty, complexity and multi-media serials.

SER-3/ACQUIS-3/UAP(WS)-3-E-046-Hazel Woodward, Paula Kingston: At what cost? Access to digitised journal articles.

SER-4-E-144-Claus Pederson: The European Federation of serials group: a source of information, inspiration and cooperation.

EDUCATION AND TRAINING

SET(WS)-2-E-097-Aira Lepik: Library and information degrees: traditions and development in Estonia.

SET(WS)-4-E-115-Karen Brown, Miriam Pollack: Learning and transitions in the careers of librarians.

SET-1-E-096(B7)-Sirje Virkus: Education and training of librarians and information professionals in the networked environment.

SET-3-E-107(B7)-Ian M. Johnson: The development of education and research for the electronic library: opportunities and challenges.

SET-5-E-125-Ornella Foglieni: How the library service is changing with multimedia and the global network: a new librarian for a new role.

SOCIAL SCIENCE LIBRARIES

SOC-1-E-019(B2)-Stanley Kalkus: Economic institute library and cerge library, a merge and modernization of two libraries in Prague.

SOC-2-E-020(B2)-Eeva-Liisa Lehtonen, Teppo Savinen: How the virtual business library meets the virtual researcher - A case of a customer driven innovation.

SOC-3-E-127-Catarina Ericson-Roos: The journal in focus: a report from an investigation of journal usage among Swedish researchers in the economic discipline.

STATISTICS

STAT-1-E-052(B6)-Aase Lindahl: Can conventional statistics describe electronic media and services?

STAT-2-E-084(B6)-Edward T. O'Neill: Characteristics of web accessible information.

STAT-3-E-094(B6)-Peter R. Young: Measurement of electronic services in libraries: statistics for the digital age.

UNIVERSAL BIBLIOGRAPHIC CONTROL AND INTERNATIONAL MARC PROGRAMME

UBCIM(WS)-3-E-124-Brian Green, Mark Bide: Unique identifiers: a brief introduction.

UNIVERSAL DATAFLOW AND TELECOMMUNICATIONS PROGRAMME

UDT-2/IT-2(WS)-E-038-Robin Yeates: Znavigator for Z39.50 information retrieval.

UDT-6/IT(WS)-6-E-132-Michel G. Wesseling: Z39.50 and resource sharing.

UDT-7/IT(WS)-7-E-133-John Favaro, Alberto Catoni: The ARCA Z39.50 client.

UNIVERSITY LIBRARIES

UN-1-E-043(B1)-Hannelore B. Rader: Creative financing of academic libraries in the next century.

UN-2-E-163-Svend Larsen: Financing of academic libraries in Denmark.

USER EDUCATION

USER-1-E-040(B7)- Myoung Chung Wilson: To dissect a frog or design an elephant: teaching digital information literacy through the library gateway.

USER-2-E-076(B7)-Toini Alhainen: Finnish virtual library project - a way to evaluated Internet resources.

USER-3-E-092(B7)-Nancy Fjällbrant, Rose-Marie Boström, Marie Ekman, John Fjällbrant, Ingrid Johansson, Mats Rohlin, Gunilla Thomasson: INFO INFO (EDUCATE) -WWW-based programs for information education, training and access.

USER-4-E-139-Jesus Lau, Jesus Cortes: Patron empowerment to use library gateways in LID countries: the case of Mexico.

WOMEN'S ISSUES

WI-1-E-013(B6)-Anne Goulding, Marigold Cleeve: Gender and equality in the library and information studies curriculum: building confidence for the future.

WI-2-E-015(B6)-Kalpana Dasgupta: Women as managers of libraries: a development process in India.

WI-3-E-142-Claudia J. Gollop: Women and consumer health information: issues for the 21th century.

BRALNO DRUŠTVO SLOVENIJE, Turjaška 1, 1000 Ljubljana
Tel/Fax: (061) 12 55 014, Internet: bralno-drustvo@nuk.uni-lj.si

**2. strokovno posvetovanje Bralnega društva Slovenije
"BRANJE - SKRB VSEH"**

Ljubljana, Filozofska fakulteta, 21. - 22. november 1997

Učenje branja naj bi doseglo vse, da bi bilo uspešno in da bi se razvijalo tudi po končanem šolanju. Zato pa je potreben dialog med strokovnjaki in praktiki različnih strok. K temu vas vabi Bralno društvo Slovenije, saj bo vaš prispevek v razpravi na posvetovanju dragocena pobuda za izboljšanje branja na vseh ravneh in stopnjah.

PROGRAM POSVETOVANJA

Petek, 21. 11. 1997

9.00 - 10.00

Prijava udeležencev

10.00

Otvoritev posvetovanja

- *Boris A. Novak*: Otroštvo svetlobe in sence.
- Pozdravni nagovori

10.30 - 13.00

Referati in razprava

- Zakaj je bralna sposobnost/vzgoja skrb nas vseh? - *dr. Meta Grosman*:
- Branju prijazne šole. - *Barbara Hanuš*
- Branje v zamejstvu. - *Danilo Sedmak*
- Funkcionalna pismenost. - *Alenka Janko*
- Slepi in branje. - *Dušan Sterle, Tomaž Vrabec*

13.00 - 14.00

Odmor

14.00 - 16.00

- Ustvarjalno pisanje kot metoda ustvarjalnega branja umetnostnih besedil. - *Milena Blažič*
- Ilustracija: pomoč v branju. - *Maruša Avguštin*
- Using literature to foster critical thinking in content areas. - *Dr. J. M. Wile¹*

¹Referati v angleškem jeziku bodo prevedeni v povzetkih.

16.00 - 16.30

Odmor

16.30 - 18.30

- Mala Alica (The Nursery Alice) ali Carrollov poskus dialoga z otrokom ob slikanici. - *Miha Mohor*
- Bralna značka. - *Manica Perko*
- Spodbujanje branja v splošni knjižnici. - *Anica Božič*
- Uloga narodnih knjižnic u programima kreativnog i ciljnog čitanja. - *Liljana Sabljak*
- Motivacija za samostojno učenje z besedili. - *mag. Ana Gradišar*

Sobota, 22. 11. 1997

8.00 - 10.00

- Motiviranje učencev za branje in pisanje različnih literarnih vrst v 3. razredu osnovne šole. - *Damjana Šubic*
- Learning about teaching writing: what happens when you participate in a field project by writing letters to children who are english as a second language learners? - *Dr. Ane Lado*
- Vpliv različnih metod komuniciranja na stopnjo bralne pismenosti v osnovni šoli. - *Zdenka Sušec, Francka Žumer*
- Vloga knjižničarja pri razvijanju bralnih sposobnosti. - *Ida Mlakar, Darja Lavrenčič*

10.00 - 10.30

Odmor

10.30 - 12.30

Posterji

- Branje angleških strokovnih tekstov. - *Metka Brkan*
- Koliko, kako in kaj govorijo učenci pri obravnavi literarnih besedil v osnovni šoli. - *Nataša Pirih*
- Kaj si srednješolci izposojajo v splošni knjižnici. - *Edo Grabrijan, Anja Sterle, Urška Sotler*
- Knjižnična vzgoja na razredni stopnji. - *Katarina Podobnik*

12.30

**Zaključki posvetovanja in skupščina Bralnega
društva Slovenije**
Poročilo o delu
Dopolnitve statuta
Volitve upravnih organov
Program društva

Posvetovanje so podprli:

- Filozofska fakulteta v Ljubljani
- Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani
- Zavod RS za šolstvo in šport

PRIJAVA

Ime in priimek

Ustanova

Prijave sprejemamo do **15. 11. 1997**. Naslov za prijavo: Bralno društvo Slovenije, Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Informacije: Silva Novljan, tel.: 061 1255014, Jelka Kastelic, tel.: 061 1250131 int. 176.

Za člane, ki so plačali članarino za leto 1997 (ali jo bodo do roka prijave) je udeležba 4.000 SIT. Ostali udeleženci morajo do 2.11.1997 nakazati kotizacijo 6.000 SIT na ŽR: BDS 50100-678-404087 s pripisom Kotizacija. Prijavnici priložite, prosimo, potrdilo o plačilu.